

Sygnatura akt I C 1140/14

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Jelenia Góra, dnia 26.03.2015 r.

Sąd Rejonowy w Jeleniej Górze I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Jaromir Antoszewski

Protokolant: Mariola Olechno

po rozpoznaniu w dniu 26.03.2015 r. w Jeleniej Górze sprawy

z powództwa J. P.

przeciwko (...) S.A. we W.

- o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności (art. 840 kpc)

I. oddala powództwo w całości;

II. zasądza od powoda na rzecz strony pozwanej kwotę 2417 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Sygn. akt I C 1140/14

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 30 czerwca 2014r. powód J. P., reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika, wystąpił przeciwko pozwanemu (...) S.A. z siedzibą we W. o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu upominawczym przez Sąd Rejonowy Lublin – Zachód VI Wydział Cywilny w L. z dnia 16 października 2013r. w sprawie o sygn. akt VI Nc-e 1852450/13, opatrzonego klauzulą wykonalności nadaną postanowieniem Sądu Rejonowego Lublin – Zachód VI Wydział Cywilny w L. z dnia 6 grudnia 2013r. oraz o zasądzenie od pozwanego na jego rzecz kosztów procesu.

W uzasadnieniu podniósł, iż roszczenie pozwanego w sprawie rozpoznawanej przez Sąd Rejonowy Lublin – Zachód VI Wydział Cywilny w L. o sygn. akt VI Nc-e 1852450/13 w momencie złożenia pozwu przez pozwanego było przedawnione oraz jest nadal przedawnione, co uzasadnia pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w oparciu o art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. Opisał treść wymienionego na wstępie nakazu zapłaty, zasądzającego od pozwanego kwotę 11 226,21 zł z odsetkami ustawowymi od kwoty 7114,89 zł od dnia (...) do dnia zapłaty i od kwoty 4111,32 zł od dnia (...) do dnia zapłaty, zawiadomienie powoda pismem komornika przy Sądzie Rejonowym w Jeleniej Górze D. B. z dnia (...) (KM 2849/13) o wszczęciu egzekucji na podstawie wymienionego tytułu wykonawczego, zajęcie przez komornika nieruchomości. Powód wskazał, iż w dniu (...) zawarł z bankiem (...) S.A. z siedzibą w K. umowę kredytu nr (...), przedmiotowa umowa została rozwiązana przez Bank (...) S.A. z dniem (...), a od następnego dnia – jako od dnia wymagalności – Bank mógł dochodzić swoich roszczeń wobec powoda. W dniu (...) pozwany nabył od Banku (...) S.A. Grupa (...) przedmiotową wierzytelność w kwocie 11 226,21 zł, natomiast wystąpił z roszczeniem wobec powoda ponad cztery lata po rozpoczęciu biegu terminu przedawnienia. Ponadto powód wskazał, że roszczenie banku o zwrot kredytu ma związek z prowadzeniem działalności gospodarczej przez bank, termin przedawnienia dla roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej wynosi zgodnie z treścią art. 118 Kodeksu cywilnego trzy lata, gdzie dla zastosowania wskazanego terminu przedawnienia znaczenie ma fakt, iż przedsiębiorca jest stroną, która dochodzi roszczenia. Powód podniósł, iż zgodnie z art. 117 §2 kpc. korzysta z prawa do uchylenia się od zaspokojenia roszczenia pozwanego, zaś przedawnienie stanowi zdarzenie związane z niemożliwością

egzekwowania zobowiązania. Na poparcie podstawy roszczenia przeciwegzekucyjnego przywołał postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27.02.1969r. (sygn. akt II CZ 37/69) i inne. Zaznaczył, iż roszczenie dochodzone przez pozwanego było przedawnione także w momencie rozpatrywania sprawy na etapie postępowania rozpoznawczego, jednakże podniesienie zarzutu przedawnienia na etapie postępowania rozpoznawczego było niemożliwe ze względu na sytuację losową powoda, który jest osobą zaawansowaną wiekowo, o słabym stanie zdrowia i zajmuje się głównie opieką nad chorą żoną, która uległa dwóm wypadkom komunikacyjnym w dniach (...) i (...). Powód podniósł również zarzut naruszenia przez stronę pozwaną art. 5 Kodeksu cywilnego, wskazując na naruszenie przez pozwanego zasad współżycia społecznego, tj. obowiązku szczególnego traktowania osób starszych, chorych, które bez własnej winy znalazły się w trudnej sytuacji finansowej. Powód przyjął powyższy zarzut jako posiłkową podstawę powództwa przeciwegzekucyjnego, wskazując, iż zdaje sobie sprawę, że art. 5 Kodeksu cywilnego nie może stanowić samodzielnej podstawy powództwa przeciwegzekucyjnego.

Pozwany (...) S.A., działając przez pełnomocnika, w dniu (...) wniósł do Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze odpowiedź na pozew, która zarządzeniem z dnia 9 marca 2015r., na podstawie art. 132 § 1 k.p.c., została zwrócona pełnomocnikowi pozwanego.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu (...), między (...) Bankiem S.A. z siedzibą w G. a J. P. zawarta została umowa o kredyt gotówkowy nr (...) na kwotę 9101,35 zł na okres od (...) do (...). Zgodnie z § 4 pkt 1 umowy kredytowej kredytobiorca zobowiązał się dokonywać spłat rat kredytu, należnych odsetek w wysokościach i terminach podanych w załączniku nr 1, stanowiącym kalendarz spłat, będącym integralną częścią umowy na rachunek wskazany w umowie. Zgodnie z treścią § 9 pkt 1 umowy kredytowej bank mógł wypowiedzieć umowę kredytu jeżeli kredytobiorca nie zapłaci w terminach określonych w umowie pełnych rat kredytu za co najmniej dwa okresy płatności, po uprzednim pisemnym wezwaniu kredytobiorcy do zapłaty zaległych rat lub ich części w terminie nie krótszym niż 7 dni od otrzymania wezwania.

Dowód: umowa o kredyt gotówkowy nr (...) z dnia 9 lipca 2008r. k. 11-13 .

Pismem z dnia 27 lipca 2009r. (...) Bank S.A. wypowiedział umowę kredytową nr (...) z dnia (...) w związku z niedotrzymaniem warunków udzielenia kredytu, a w szczególności nie spłacaniem rat kredytu i odsetek w ustalonych w mowie terminach. Jednocześnie wskazano, iż termin wypowiedzenia upływa z dniem (...)

Dowód: wypowiedzenie umowy kredytowej z dnia 27 lipca 2009r. k.10.

W dniu (...) (...) S.A., działająca za pośrednictwem pełnomocnika, złożyła w Sądzie Rejonowym w Lublinie XVI Wydział Cywilny przeciwko J. P. pozew o zapłatę:

- kwoty 7114,89 zł z odsetkami ustawowymi od kwoty 7114,89 zł od dnia 12 lipca 2012r. do dnia zapłaty,

- kwoty 4111,32 zł z odsetkami ustawowymi od kwoty 4111,32 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty.

Jednocześnie powód wskazał, że w dniu (...), nabył od Banku (...) S.A. Grupa (...) wierzytelność pozwanego w kwocie 11226,21 zł, która powstała w związku z udzieleniem mu przez zbywcę wierzytelności kredytu w kwocie 9101,35zł na podstawie umowy kredytu z dnia (...) nr (...). Pozwany nie wykonał zobowiązania wobec banku i w związku z tym powstała zaległość, której wartość w dniu zawarcia umowy przelewu wierzytelności wyniosła 11226,21 zł.

Dowód: pozew o zapłatę z dnia 5 lipca 2013r. k. 9

Po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w elektronicznym postępowaniu upominawczym pozwu wniesionego w dniu 5 lipca 2013r. przez (...) S.A. Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie VI Wydział Cywilny w dniu 16 października 2013r. wydał nakaz zapłaty (sygn. akt VI Nc-e 1852450/13), w którym nakazał pozwanemu J. P. w ciągu dwóch tygodni od doręczenia nakazu zapłacić powodowi kwotę 11226,21 zł z żądanymi odsetkami oraz kwotę 2541 zł tytułem zwrotu kosztów procesu albo w tym terminie wnieść sprzeciw. Wobec nie wniesienia sprzeciwu przez

strony i uprawomocnieniem się nakazu zapłaty, postanowieniem Sądu Rejonowego Lublin – Zachód w Lublinie VI Wydział Cywilny w dniu 6 grudnia 2012r. (sygn. akt.VI Nc-e 1852450/13) nadano tytułowi egzekucyjnemu klauzulę wykonalności.

Pismem z dnia 15.01.2014r. wszczęte zostało postępowanie egzekucyjne prowadzone przez komornika przy Sądzie Rejonowym w Jeleniej Górze D. B. pod sygn. akt Km 2849/13.

Dowód: nakaz zapłaty z dnia 16 października 2013r., sygn. akt VI Nc-e 1852450/13 k. 16,

postanowienie w przedmiocie nadania klauzuli wykonalności z dnia 6 grudnia

2013r., sygn. akt VI Nc-e 1852450/13 k. 15,

zawiadomienie o wszczęciu postępowania egzekucyjnego z dnia 15 stycznia 2014r., sygn. akt KM 2849/13 k. 14.

Sąd zważył, co następuje:

Art. 840§ 1 kpc. stanowi : Dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli:

1) przeczy zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności, a w szczególności gdy kwestionuje istnienie obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym niebędącym orzeczeniem sądu albo gdy kwestionuje przejście obowiązku mimo istnienia formalnego dokumentu stwierdzającego to przejście;

2) po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie;

W rozpoznawanej sprawie bezspornymi było zawarcie umowy kredytu gotówkowego z dnia (...) pomiędzy (...) Bankiem S.A. a J. P., a także jej wypowiedzenie przez bank z uwagi na niedotrzymanie warunków udzielenia kredytu, a w szczególności nie spłacanie rat kredytu i odsetek w ustalonych w umowie terminach, wydanie nakazu zapłaty z dnia (...) i po opatrzeniu go w klauzulę wykonalności wszczęcie na podstawie takiego tytułu wykonawczego postępowania egzekucyjnego.

Zarzuty powoda wskazane w złożonym pozwie o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci nakazu zapłaty wydanego w elektronicznym postępowaniu upominawczym sprowadzają się do żądania uznania przez sąd, iż roszczenie pozwanego jest przedawnione i fakt ten jest istotny przy ocenie przesłanek dopuszczalności powództwa dłużnika o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności. Obejmują one też naruszenie zasad współżycia społecznego.

W ocenie sądu powództwo nie zasługuje na uwzględnienie. Powód nie wykazał istnienia przesłanek wynikających z art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. ani innych podstaw pozbawienia wykonalności przedmiotowego nakazu zapłaty. Zgodnie ze wskazaną regulacją podstawą powództwa, w przypadku gdy tytuł korzysta z powagi rzeczy osądzonej, a zatem gdy tytułem egzekucyjnym jest prawomocne orzeczenie sądu lub referendarza sądowego, może być zdarzenie, które nastąpiło po powstaniu tytułu egzekucyjnego, po której wydano tytuł egzekucyjny, na skutek którego zobowiązanie objęte tytułem wygasło albo nie może być egzekwowane. Ponadto regulacje zawarte w art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. w odniesieniu do sytuacji, gdy tytułem wykonawczym jest orzeczenie sądowe wskazują, iż dłużnik może oprzeć powództwo także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie. Zarzut przedawnienia, którego okres minął przed wydaniem nakazu zapłaty, mógł być podniesiony w postępowaniu przeprowadzonym w wyniku wydania nakazu zapłaty, w sprzeczności od tego orzeczenia oraz w postępowaniu procesowym na skutek sprzeciwu (gdyby taki został złożony), a więc przed powstaniem tytułu egzekucyjnego. Jak sam wskazuje powód we wniesionym do Sądu pozwie,

roszczenie pozwanego było przedawnione już w momencie złożenia w dniu 5 lipca 2013r. przez pozwanego pozwu o zapłatę, a więc przed wydaniem przez Sąd Rejonowy nakazu zapłaty. Zarzut przedawnienia zatem roszczenia o zapłatę, w skutek którego powód mógłby uchylić się od zaspokojenia roszczenia wg. art. 117 § 2 k.c., mógł być podnoszony przez powoda jedynie na etapie postępowania rozpoznawczego, które toczyło się przed Sądem Rejonowym w Lublinie, nie może być natomiast podnoszony na etapie postępowania egzekucyjnego.

Zdarzenia, o których mowa w art. 840 § 1 pkt. 2 obejmują wszelkie zdarzenia wywołujące skutek w postaci wygaśnięcia zobowiązania, zatem na gruncie prawa cywilnego materialnego jako przykład wskazać można spełnienie świadczenia, potrącenie, odnowienie, przyjęcie innego świadczenia przez wierzyciela w zamian za objęte tytułem, zwolnienie z długu. Ponadto wskazana regulacja obejmuje zdarzenia, w wyniku których zobowiązanie objęte tytułem nie może być egzekwowane, np. przedawnienie, odroczenie terminu płatności, rozłożenie świadczenia na raty. Jednakże, można podkreślić raz jeszcze - w odniesieniu do wszystkich wskazanych zdarzeń ustawodawca stawia wymóg, aby nastąpiły po powstaniu tytułu egzekucyjnego albo po zamknięciu rozprawy, po której wydano tytuł egzekucyjny. Przyjęcie innej wykładni przywołanego przepisu byłoby sprzeczne z istotą powództwa opozycyjnego, wnoszonego na podstawie art. 840 k.p.c., sprowadzającą się do wykazania, że tytuł wykonawczy nie odpowiada istotnemu i rzeczywistemu stanowi rzeczy. Zgodnie z utrwaloną linią orzecniczą wniesienie powództwa o pozbawienie tytułu egzekucyjnego wykonalności nie może skutkować ponownym merytorycznym rozpoznaniem sprawy, która została zakończona prawomocnym orzeczeniem sądowym. Celem powództwa opozycyjnego jest pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego, nie zaś podważenie treści orzeczenia sądowego zaopatrzonego w klauzulę wykonalności (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 26 lipca 2012r., II CSK 760/11, LEX nr 1215616). Kwestionowanie przez powoda obowiązku wykonania nakazu zapłaty na podstawie zarzutu przedawnienia zmierza do podważenia treści wydanego przez sąd orzeczenia, a to w świetle ustawy, orzecznictwa jest niedopuszczalne, gdyż ponowne rozpoznanie tej samej sprawy naruszyłoby przyjętą w polskim porządku prawnym zasadę powagi rzeczy osądzonej.

Inną rzeczą byłoby oczywiście przedawnienie roszczenia stwierdzonego prawomocnym orzeczeniem sądu zgodnie z treścią art. 125 Kodeksu cywilnego ale to roszczenie przedawnia się z upływem lat dziesięciu, chociażby termin przedawnienia roszczeń tego rodzaju był krótszy. W niniejszej sprawie okres ten w stosunku do prawomocnego nakazu zapłaty z dnia 16.10.2013r. nie upłynął. Termin przedawnienia zaś z art. 118 Kodeksu cywilnego nie znajduje zastosowania na etapie rozpoznania powództwa opozycyjnego w odniesieniu do sytuacji wykonywania orzeczenia sądowego .

Zarzuty naruszenia przez pozwanego zasad współżycia społecznego wynikających z art. 5 Kodeksu cywilnego, podnoszone w pozwie przez powoda, a dotyczące sytuacji losowej oraz podeszłego wieku powoda uznać należy nieuzasadnione. Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 listopada 2003r. III CZP 78/03 dopuszcza wprawdzie podniesienie w powództwie przeciwegzekucyjnym wytoczonym przez dłużnika banku zarzutu naruszenia prawa (art. 5 Kodeksu cywilnego), jednakże nie oznacza to zdaniem Sądu Najwyższego, że przepis art. 5 k.c. mógłby stać się samoistną podstawą powództwa przeciwegzekucyjnego. W przedmiotowej sprawie tymczasem faktycznie do tego sprowadza się roszczenie powoda. Nadto na podkreślenie zasługuje fakt, iż egzekwowanie przez uprawnionego wierzyciela jego należności wynikającej z uzyskanego tytułu wykonawczego , niezależnie od sytuacji rodzinnej czy zdrowotnej powoda , żony powoda , jego wieku , nie jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego . Powód w sposób zawiniony nie wywiązując się z zawartej umowy kredytowej z bankiem i nie wykazując żadnych działań zmierzających do uregulowania przyjętego w umowie zobowiązania, sam naruszył prawo , zasady współżycia społecznego nakazujące regulowanie własnych zobowiązań i wobec tego nie jest uprawniony do żądania odmowy udzielenia ochrony sądowej osobie, której prawo zostało naruszone.

W toku postępowania sąd dopuścił istotne dla sprawy dowody z dokumentów, w szczególności w postaci umowy kredytowej, wypowiedzenia umowy kredytu, nakazu zapłaty, postanowienia o nadaniu klauzuli wykonalności, zawiadomienia o wszczęciu postępowania egzekucyjnego, kart informacyjnych leczenia szpitalnego żony powoda, a nawet sąd dopuścił dowód z zeznań świadka G. P. na okoliczność doznanych obrażeń i osobistej opieki powoda z uwagi na jej stan zdrowia oraz stan zdrowia powoda.

Dowody z dokumentów sąd uznał za miarodajny materiał dowodowy. Nie zostały one podważone przez strony jak też sąd nie dopatrył się podstaw do uznania ich za niewiarygodne. Odnośnie zeznań świadka G. P., którą powód zawniósł w złożonym pozwie, sąd uznał, że nie potwierdzają niemożliwości podniesienia zarzutu przedawnienia na etapie postępowania rozpoznawczego w zakresie dochodzonego przez (...) S.A. roszczenia z tytułu nie wykonania zobowiązania wynikającego z umowy kredytu z dnia 9 lipca 2008r. Zeznanie świadka – żony powoda dotyczące braku możliwości złożenia sprzeciwu od nakazu zapłaty z uwagi na konieczność opieki nad nią, problemy z pamięcią mogły być podstawą ewentualnego wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia sprzeciwu, nie są zaś przesłanką pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego. Można też zauważyć, iż pierwszy z wypadków żony, na jaki wskazuje powód miał miejsce w październiku 2012r., a drugi w marcu 2013r. czyli odpowiednio rok oraz pół roku przed wydaniem nakazu zapłaty, co w takich okresach nie wskazuje w sposób dostateczny na konieczność zapewnienia ciągłej, osobistej opieki sprawowanej przez powoda nad żoną, uniemożliwiającej złożenie sprzeciwu i zarzutu przedawnienia, a tym samym obronę jego praw na etapie postępowania rozpoznawczego. Obecny stan zdrowia powoda nie miał natomiast tu nic do rzeczy. Sąd oddalił wnioski dowodowe o odebranie zeznań od kolejnych świadków R. P. i D. P. – wnioskowanych na te same okoliczności, co świadek G. P. tj. opieki na żoną, obecnego stanu zdrowia powoda jako zbędne dla rozstrzygnięcia sprawy.

Reasumując - w świetle powyższych ustaleń i rozważań powód nie wykazał skutecznie niedopuszczalności egzekwowania zobowiązania wynikającego z nakazu zapłaty Sądu Rejonowego Lublin – Zachód w Lublinie VI Wydział Cywilny z dnia 16 października 2013r. (sygn. akt VI Nc-e 1852450/13), co skutkowało oddaleniem powództwa jako nieuzasadnionego.

Zgodnie z art. 339 § 1 kpc. jeżeli pozwany nie stawiał się na posiedzenie wyznaczone na rozprawę albo mimo stawienia się nie bierze udziału w rozprawie, sąd wyda wyrok zaoczny.

§ 2 W tym wypadku przyjmuje się za prawdziwe twierdzenie powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie lub w pismach procesowych doręczonych pozwanemu przed rozprawą, chyba że budzą one uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa.

Wobec zwrotu odpowiedzi na pozew w trybie art. 132 §1 kpc. i niestawiennictwa zawodowego pełnomocnika pozwanego na terminie rozprawy sąd wydał wyrok zaoczny. Jednocześnie nie ostało się domniemanie zawarte w art. 339 § 2 kpc. w związku z przeprowadzonym postępowaniem dowodowym i oceną prawną stanu faktycznego, ad. wystąpienia przesłanek pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego.

Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania znalazło swoje oparcie w treści art. 98 §1 i §3 k.p.c. Stąd sąd obciążył powoda kosztami wynagrodzenia pełnomocnika pozwanego wg. wartości przedmiotu sporu .